

Kommunfullmäktige

ALTERNATIVT FÖRSLAG

Riktlinjer för kommunal förskola och pedagogisk omsorg

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

- Regler och villkor för förskola fritidshem och pedagogisk omsorg upphävs.
- Riktlinjer för kommunal förskola och pedagogisk omsorg antas.

Sammanfattning

Regler och villkor för förskola fritidshem och pedagogisk omsorg gäller för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg i Borås Stad. Reglerna grundar sig på bestämmelserna i 8, 14 och 25 kap. skollagen (2010:800).

Gällande regeldokument har i förslag till nya riktlinjer delats upp mellan Förskolenämnden och Grundskolenämnden för att tydliggöra respektive nämnds ansvar. Avsnitten rörande förskolan har överförts till nu föreslagna Riktlinjer för kommunal förskola och avsnitten rörande fritidshemmet till i ärende 2023-00782 föreslagna Riktlinjer för kommunala fritidshem.

Grundskolenämnden har svarat för beredningen av Riktlinjer för fritidshem och Förskolenämnden för nu aktuella Riktlinjer för förskola och pedagogisk omsorg. Förslagen till riktlinjer har beretts i samverkan med stadsjurist.

De nya riktlinjerna för förskola grundar sig på bestämmelserna i 8 och 29 kap. skollagen. Riktlinjerna har setts över i syfte att harmonisera med ny lagstiftning, varvid kompletterande bestämmelser införts. De har även förtydligats och därtill har turordningen gjorts om så att ansökningar om plats i förskola framöver turordnas på ansökningsdatum.

Kommunstyrelsen har inget att invända emot de föreslagna ändringarna. **Dock saknas skrivning om pedagogisk omsorg varför det är tillfört i riktlinjerna.** När det gäller förslaget om delegation anser styrelsen dock att det även framöver bör ankomma på fullmäktige att besluta om ändringar i regeldokumentet, i enlighet med 5 kap. 1 § 1 st. kommunallagen (2017:725).

Ärendet i sin helhet

Regler och villkor för förskola fritidshem och pedagogisk omsorg reviderades av Kommunfullmäktige den 17 juni 2020. Dessa regler och villkor gäller för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg i Borås Stad. Reglerna grundar sig på bestämmelserna i 8, 14 och 25 kap. skollagen rörande *Förskolan*, *Fritidshemmet* och *Annan pedagogisk verksamhet*.

I förslaget till nya riktlinjer har gällande regeldokument delats upp mellan de ansvariga nämnderna; Förskolenämnden och Grundskolenämnden. Uppdelningen tydliggör nämndernas respektive ansvar. Avsnitten rörande förskolan har överförs till nu föreslagna Riktlinjer för kommunal förskola och avsnitten rörande fritidshemmet till i ärende 2023-00782 föreslagna Riktlinjer för kommunala fritidshem. I syfte att harmonisera med Borås Stads riktlinjer för styrdokument har föreslagits att dokumenten byter namn från Regler och villkor till Riktlinjer.

Grundskolenämnden, som ansvarar för fritidshem, har svarat för beredningen av Riktlinjer för fritidshem och Förskolenämnden har svarat för beredningen av nu aktuella Riktlinjer för förskola **och pedagogisk omsorg**. Förslaget till nya riktlinjer för förskola har beretts i samverkan med tjänstepersoner vid Grundskoleförvaltningen för att säkerställa samsyn och med stadsjurist för att säkerställa innehållet utifrån juridiska aspekter.

De nya riktlinjerna för förskola **och pedagogisk omsorg** grundar sig på bestämmelserna i 8 och 29 kap. skollagen. Det tidigare regeldokumentet har setts över i syfte att harmonisera med ny lagstiftning och därvid kompletterats utifrån nya bestämmelser i skollagen om erbjudande om plats i förskola för bättre språkutveckling i svenska. Reglerna har också förtydligats. Därtill har turordningen gjorts om så att ansökningar turordnas på ansökningsdatum, vilket anges vara i likhet med de flesta kommuner i Sverige. Förändringarna i sin helhet redovisas i bilaga 1 till nämndskrivelsen den 26 oktober 2023. Strykningar i texten har där redovisats med ~~genomstruken stil~~, tillägg i texten har redovisats med understruken stil och **röd text** förklarar varför ändringen sker.

Förskolenämnden har föreslagits få delegation att på egen hand fatta beslut om kommande villkorsändringar i regler och villkor. Några skäl för förslaget har inte angetts.

Ärendet har sedermera beretts av stadsjurist vid Stadsledningskansliet.

Kommunstyrelsen har inget att invända emot föreslagna ändringar. **Dock saknas skrivning om pedagogisk omsorg varför det är tillfört i riktlinjerna.**

När det gäller förslaget om delegation avseende kommande ändringar i regeldokumentet är det dock styrelsens uppfattning att detta alltjämt bör ankomma på fullmäktige, i enlighet med 5 kap. 1 § 1 st. kommunallagen. Det aktuella dokumentet innefattar, eller kan framöver komma att innefatta, regler och villkor av sådan karaktär som bedöms vara av principiell beskaffenhet eller

annars av större vikt för kommunen, i den mening som avses i lagen. Beslut om ändringar avseende det aktuella regeldokumentet bör därför vara förbehållet Kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

1. Förskolenämndens beslut avseende riktlinjer för kommunal förskola.
2. Förslag till Riktlinjer för kommunal förskola och pedagogisk omsorg.

Kommunfullmäktiges beslut expedieras till

1. Förskolenämnden
2. Författningssamlingen, juridik@boras.se

Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna i Kommunstyrelsen

Marie Jöreteg (M)

Niklas Arvidsson (KD)

Andreas Exner (SD)

BORÅS STADS FÖRFATTNINGSSAMLING

Riktlinjer för kommunal förskola och pedagogisk omsorg

Fastställd av Kommunfullmäktige: 2020-06-17

Reviderad av Kommunfullmäktige: 20XX-XX-XX

Gäller från och med: 2024-XX-XX

Omfattning

Dessa regler och villkor gäller för kommunal förskola och pedagogisk omsorg i Borås Stad. Reglerna grundar sig på bestämmelserna i skollagen (2010:800) kapitel 8 och 29 och tydliggör hur Borås Stad tillämpar nyss nämnda kapitel i skollagen.

Fristående förskolor och fristående pedagogisk omsorg i Borås Stad förväntas följa Borås stads turordningsregler.

Öppen förskola omfattas inte av detta regelverk.

Definition

Definition av begrepp

Vårdnadshavare

Med vårdnadshavare avses den/de som har vårdnaden om barnet (6 kap. föräldrabalken).

Förskola

Med förskola avses pedagogisk gruppverksamhet för barn under tid då vårdnadshavare eller familjehemsföräldrar arbetar eller studerar samt för barn som har ett eget behov av verksamheten. Barnen är inskrivna i verksamheten.

Allmän förskola

Allmän förskola erbjuds från och med höstterminen det år barnet fyller tre år och innebär rätt till avgiftsfri förskola under 525 timmar per år. Allmän förskola ingår i ordinarie verksamhet för barn som är inskrivna i förskola och begränsas till grundskolans läsårstider.

Pedagogisk omsorg

Med pedagogisk omsorg avses verksamhet som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem, under tid då vårdnadshavare arbetar eller studerar samt för barn som har ett eget behov av verksamheten. Barnen är inskrivna i verksamheten.

Villkor för plats

Plats erbjuds till barn bosatta i Sverige till dess barnet övergår till utbildning för fullgörande av skolplikten.

Plats erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till vårdnadshavares förvärvsarbete eller studier (studiemedelsberättigade eller SFI), eller för barnets eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Barn vars vårdnadshavare är arbetslösa eller föräldralediga (enligt föräldraledighetslagen [1995:584]) för annat barn erbjuds förskola 15 timmar i veckan.

Plats erbjuds även barn som behöver särskilt stöd i sin utveckling, eller har ett utökat omsorgsbehov.

Ansökan och placering

Ansökan görs till Förskoleförvaltningen via Borås Stads e-tjänst på www.boras.se. Ansökan kan ske tidigast då barnet är fyra månader.

Ansökan om eller nyplacering i **förskola eller pedagogisk omsorg** ska göras till tre placeringsoptioner inom hela kommunen. **Vid placering prioriteras önskemål om närhet till barnets hem eller skola**

Förvaltningen kan erbjuda annan placering än de som angivits i ansökan om det inte finns tillräckligt antal platser på önskat alternativ. Placering erbjuds i sådant fall efter närhetsprincipen.

Efter det att vårdnadshavare ansökt om plats och lämnat erforderliga upplysningar, ska plats erbjudas antingen till önskad placeringsstart eller till tidpunkt senast inom fyra månader efter det att ansökan inlämnats. Besked om plats ges, om möjligt, senast en månad före placeringsdatum.

Regeln om erbjudande av plats vid önskad placeringsstart eller till tidpunkt senast inom fyra månader tillämpas inte för omsorg på obekvämt arbetstid. Beslut om placering fattas när placeringserbjudandet besvarats. Om vårdnadshavare tackar nej eller utan giltigt skäl inte svarar på platserbjudandet inom sju dagar avskrivs ansökan och vårdnadshavare får själva aktualisera nytt behov.

Från och med höstterminen det år barnet fyller tre år erbjuds oplacerade barn en plats vid en förskoleenhet även utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare om

1. barnet är fött utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år, eller
2. barnets vårdnadshavare som är bosatta i Sverige är födda utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år.

Erbjudandet ska lämnas till barnets vårdnadshavare senast tre månader före det datum då barnet tidigast kan tas emot. Platsen hålls reserverad för barnet till och med en månad efter det datum då barnet tidigast kan tas emot.

Från och med höstterminen det år barnet fyller tre år kan plats vid en förskoleenhet även ges utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare om barnet har behov av förskola för en bättre språkutveckling i svenska.

Reglerna om platserbjudande vid en förskoleenhet utan föregående önskemål om placering från barnets vårdnadshavare gäller inte om barnet inte är folkbokfört i Sverige enligt folkbokföringslagen (1991:481) eller om det med hänsyn till barnets levnadsvillkor eller situation i övrigt är uppenbart obehövligt.

Ett barn kan endast ha placering på en förskola. Detta gäller oavsett om barnet bor växelvis hos vårdnadshavarna inom samma kommun eller i olika kommuner. Vårdnadshavarna ansvarar för att komma överens om vilken förskola de önskar att barnet ska vara placerad på. Om vårdnadshavarna inte är överens kan plats i Borås Stad erbjudas om barnet är folkbokfört i kommunen och inte har förskola hos någon annan huvudman.

Ändrade förhållanden som påverkar villkoren för förskoleplatsen, avgift och/eller omsorgstid, anmäls till Förskoleförvaltningen, anmälan görs via Borås Stads e-tjänst för ändamålet på www.boras.se.

Turordning

Huvudregel

Om plats i förskola **eller pedagogisk omsorg** inte kan anvisas omedelbart, turordnas ansökningarna efter barnens ansökningsdatum. Har två barn samma ansökningsdatum turordnas det äldsta barnet först. Syskon turordnas alltid på samma ansökningsdatum, under förutsättning att syskonen vill påbörja sina placeringar inom verksamheten samtidigt.

När verksamheten bedrivs i tydligt uttalade åldersgrupper kan hänsyn tas till ålder vid fördelning av platser.

Fördelning av platser till speciellt utformad förskoleverksamhet (exempelvis dygnet-runt-verksamhet eller hörsel förskola sker enligt av Förskoleförvaltningens speciellt framtagna rutiner).

Förskola som bedrivs till väsentlig del på finska, erbjuds om vårdnadshavare önskar detta.

Omsorg på obekvämlig arbetstid kan erbjudas efter prövning. För barn i förskoleålder respektive elever i fritidshemsålder tillämpas separata köer till dygnet-runt-verksamheten.

Förtur

Förtur till plats i förskola **eller pedagogisk omsorg** ges enligt följande (i nedanstående ordning).

- Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling, eller barn som har ett utökat omsorgsbehov.
- Barn som riskerar att inte erbjudas plats inom fyra månader.
- Barn på enheter som avvecklas har förtur till önskad placering på annan enhet.
- Syskon har förtur till ledig plats på förskola där äldre syskon finns placerat.
- Under förutsättning att vårdnadshavare anmält önskemål om det, har barn som lämnar sin plats vid föräldraledighet förtur till den förskola där de tidigare varit placerade.

Om det finns särskilda skäl kan Förskolenämnden även i övrigt besluta om att ge förtur till placering.

Byte av förskola för inskrivet barn

Byte mellan förskolor som ligger närmare varandra än 750 m godkänns bara om det finns särskilda skäl. Avstånd mäts utifrån den närmaste vägen där man kan gå eller cykla mellan förskolorna.

Barn som önskar byta mellan två kommunala enheter prioriteras endast vid placering i augusti eller januari.

Har barnet längre än fem km till förskolan från hemmet och den önskade förskolan ligger närmare prioriteras byte även vid andra placeringsperioder.

Avstånd mäts utifrån den närmaste vägen där man kan gå eller cykla mellan barnets folkbokföringsadress och förskolan.

Går syskon på olika enheter prioriteras byte till syskons enhet även vid andra placeringsperioder.

Om det finns särskilda skäl kan Förskolenämnden besluta om omplacering.

Vistelsetid

Barns vistelsetid i förskolan schemaläggs utifrån vårdnadshavares arbete eller studier. Vistelsetiden bestäms utifrån vårdnadshavarnas sammanvägda behov.

Barn vars vårdnadshavare arbetar eller studerar har omsorgsbehov i den omfattning arbetet eller studierna kräver (i normalfallet arbetet eller studiernas omfattning). Restid och tid för sömn efter nattarbete under vardagar, dagtid, inräknas i den totala vistelsetiden.

Barn som behöver särskilt stöd i sin utveckling eller har ett utökat omsorgsbehov, kan efter ansökan få beviljad utökad tid.

Ändring av omsorgsbehov gäller från den tidpunkt som anges i e-tjänst för ändamålet, dock tidigast från det att ändringen i schemat lämnats in.

Uppgiftsskyldighet

Vårdnadshavare ansvarar för att lämna korrekta uppgifter avseende anställning, studier, inkomst, arbetstid, studietid och ledighet. Barnets vistelsetid och avgift fastställs utifrån lämnade uppgifter, kontroller genomförs.

Placering för barn till arbetssökande och föräldralediga

Rektor ansvarar för att verksamheten fungerar på ett tillfredsställande sätt och beslutar, efter samråd med vårdnadshavare och personal, vilket av nedanstående schemaalternativ som kan erbjudas. Schemaalternativen gäller även för barn som enbart har allmän förskola.

- Tre timmar på för- eller eftermiddagen fem dagar i veckan. Lunch ingår inte.
- Fem timmar tre dagar i veckan. Lunch ingår.
- Sex timmar två dagar ena veckan och sex timmar tre dagar andra veckan. Detta alternativ innebär ett 14 dagars schema. Lunch ingår.

Uppsägning av plats

Uppsägning av plats skall ske senast en månad (30 dagar) innan barnets placering skall upphöra. Avgift tas ut under uppsägningstiden.

Förskolenämnden har rätt att säga upp barnets plats enligt nedan:

- Om plats inte nyttjas regelbundet under en tremånadersperiod (som regelbundet nyttjande räknas tio timmar per vecka).
- Vid utebliven betalning.
- Vid upprepad misskötsamhet mot regler och villkor, exempelvis kring vistelsetid, eller rektors anvisningar.

Tillämpning

Förskolenämnden får utfärda tillämpningsanvisningar gällande regler och villkor för förskola **och pedagogisk omsorg** samt omsorg på obekvämlig arbetstid.